

226508

Sz. sorozat 31. szám.

***Amit a rákbetegségről
mindenkinek tudnia kell***

A NÉPMŰVELESI MINISZTERIUM MEGBÍZASÁBÓL
AZ EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
KIADJA

A MAGYAR FOTÓ DIA-OSZTÁLYA
BUDAPEST 1951.

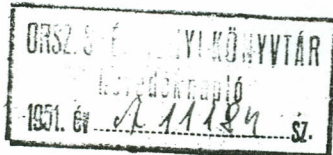
TUDNIVALÓK

A BESZÉLŐ KÉPEK előadásszövegeit és filmdiasorozatait az illetékes megyei tanács népművelési alosztálya díjtalanul kölcsönzi. Az odaszállítás költségei a kölcsönző hivatait, a visszaszállítási költségei a kölcsönvevőt terhelik. Közérdek, hogy a szövegekönyveket és a filmdiasorozatokat felhasználásuk után azonnal visszaküldjük a Megyei Tanács Népművelési Alosztály címére. A kölcsönzött előadásszövegekért, a diasorozatokért a kölcsönvevő hivatal anyagi felelősséggel tartozik. A szöveget változtatni (áthúzni, stb.) nem szabad. Különösen kíméljük a filmdiasorozatokat a karcolástól.

A vetítettképes előadásokkal kapcsolatos tapasztalatok, indítványok és észrevételek közlését a Magyar Fotó-Dia-osztálya (Landler Jenő-utca 28.), bárkitől köszönettel veszi.

Az 1949., 1950., 1951. oktatási évadban megjelent vetítettképes előadásszövegek és filmdiasorozatok címjegyzéke a füzet borítólapjának hátsó oldalán található.

226508

Felelős kiadó: Csongrádi István

2767. — Merkantil-nyomda, Budapest. Fel: vez.: Várna Gergely.

AMIT A RÁKBETEGSÉGRŐL MINDENKINEK TUDNIA KELL

1. Nézzük meg ezt a szép, derüs szovjet plakátot! Ki hinné, hogy ezek a vidám, életkedvtől sugárzó emberek valamennyien rákbetegek voltak és meggyógyultak? A rák ma már nem gyógyíthatatlan betegség. A haladó orvostudomány sikeresen veszi fel ellene a harcot. Ebben a harcban döntő szerepe van a betegség korai felismerésének és gyógyításának.
2. Vetített szöveg:
Mi a rák? A rák a daganatos megbetegedések egyik rosszindulatú fajtája. Hogy a rák keletkezését megértsük, először meg kell ismerkednünk az emberi testet felépítő sejtekkel és szövetekkel.
3. Sokszoros nagyításban látjuk itt az emberi test legkisebb felismerhető részét: a sejtet. Szervezetünk több millió sejtből épül fel, úgy, mint ahogyan a ház téglákból épül.
4. Több sejt szorosan összefüggő csoportja alkotja a szövetet. Különböző szövetek alkotják a szervet. Ilyen szövetekből tevődik össze például a bőr, a máj, a szív, a gyomor és így tovább. . . .
5. Képünkön az ép sejteket és a felszaporodott rákos sejteket látjuk. A szervezetben a sejtek állandóan pusztulnak. Az elpusztult sejteket a többi sejtek osztódás útján pótolják. Amikor például egy seb begyógyul, akkor is új sejtek keletkeztek. Előfordul azonban, hogy szervezetünkben több sejt keletkezik, mint amennyi elpusztult. Ilyenkor a sejtek egy helyen felszaporodnak és szövetet alkotnak. Ezt a feleslegesen, sőt károsan felszaporodott szövetet nevezzük daganatnak.
6. A daganat keletkezés. A felszaporodott hámsejtek kis szemölcs-höz hasonlóan a bőr alatti kötőszövet felé burjánzanak
7. Itt már a daganat előrehaladottabb fokát látjuk. A rosszindulatú daganat — mint neve is mutatja — rendkívüli rombolást visz végbe a szervezetben. A rákos daganat igen gyorsan növekszik, belenő a környező szövetekbe és sejtekbe, elpusztítja az ép sejteket.

8. Ez a beteg sokáig nem is tudta, hogy az ajka jobb alsó felén képződött babszem nagyságú kiemelkedés: kezdődő rosszindulatú daganat. A kis, kemény csomó semmi fájdalmat nem okozott, ezért a beteg ügyet sem vetett rá és nem kereste fel az orvost.
9. A daganat, ha nem kezelik, tovább növekszik és kifekélyesedik. Ezt a beteget is sokkal könnyebb lett volna meggyógyítani, ha azonnal orvoshoz fordul. A legkisebb csomó, vagy seb a bőrön, vagy a nyálkahártyákon — ha az rövid idő alatt nem gyógyul be — fel kell, hogy keltsen a rosszindulatú daganat gyanúját.
10. Fontos, hogy minden 35 évnél idősebb nő rendszeres időközönként megvizsgáltassa magát. A mellgyulladásai, az emlőben keletkező csomók, a bimbó körüli sebek könnyen rákos daganattá fajulhatnak. Ugyancsak, a 35 évnél idősebb korú nőknél fordul elő a leggyakrabban a méhrák.
11. Ilyen az egészséges méh.
12. Rákos méh keresztmetszete. A méh izomzatát átszövő szemölcsös felszíni daganat — ha terjeszkedésének idejékorán gátat nem vetünk — ráterjedhet a méh függelékeire és a környező szövetekre. A korán felfedezett méhrákot viszont kitérően lehet gyógyítani.
13. A képen rákos gyomor röntgenképét látjuk. A gyomorban, a májban és általában a mélyen fekvő belső szervekben elhelyezkedett daganatokat nehezebb felfedezni és gyógyítani. Éppen ezért a legkisebb panasz esetén is vegyünk igénybe a szakorvosi vizsgálatot!
14. A fehér határvonal a gyomort jelzi. A nyíl a gyomorban elhelyezkedő rosszindulatú daganat helyét mutatja. A korlátlanul terjeszkedő rosszindulatú daganat áttöri az erek, nyirokerekek falát. Az erekbe belekerült daganatsejtek a vér útján szétszóródnak a szervezet különböző részeibe.
15. Ez a rajz egy olyan esetet mutat be, amikor a gyomorrák daganatsejtjei a véráram útján a májba jutottak, ott megtapadtak és új daganat képződött belőlük. Ezt az eredeti daganattól távolabb képződő újabb daganatot nevezzük áttétnek.
16. A véráramba került daganatsejtek megtapadhatnak a tüdőben és tüdőrákot okozhatnak.
17. A rákos megbetegedés tovább terjedhet a gerincre
18. és onnan az agyra. Ha a rosszindulatú daganat romboló munkáját nem korlátozzák, úgy az megbénítja a szervek mű-

- ködését és a szervezetet előbb-utóbb életképtelenné teszi. Kezelés nélkül a rosszindulatú daganat halálos betegség.
19. Vetített szöveg:
De a rák gyógyítható, ha idejében felfedezik! Az orvostudománynak ma már rendelkezésére állnak azok a gyógyító eljárások, amelyekkel sikeresen felveheti a harcot bármelyik rosszindulatú daganat ellen.
20. Képünkön a hároméves terv keretében újjáépült állami Rádium és Röntgen Intézetet látjuk, ahol a rákellenes küzdelem tudományos munkája folyik.
21. Központi daganatkórházunkat a nagy magyar tudósról Eötvös Lőrándról nevezték el. Ebben az intézetben a haladó tudomány összes fegyverei harcba indulnak a pusztító rákbetegség leküzdésére.
22. A központi daganatkórház korszerűen felszerelt műtőjében egy rákos beteget operálnak.
23. A daganatos rész eltávolításával megakadályozzák a betegség továbbterjedését.
24. Képünk a Rádium és Röntgen Intézet egyik röntgenkészülékét mutatja be. A készülékben magasfeszültségű áram segítségével röntgensugarakat állítanak elő, amelyeket a beteg testrészeire irányítanak. A röntgensugarak elpusztítják a rosszindulatú daganat sejtjeit.
25. A készülék működését kezelő a kapcsolóasztalnál állandóan ellenőrzi, s közben az ablakon át a beteget is figyeli.
26. A képen látható beteg mellrákos műtéten esett keresztül. Műtét után még besugározzák a műtégi terület környékét, hogy az esetleg még meglévő rákos sejteket is elpusztítsák.
27. Képünkön ajakrákos beteget kezelnek röntgenbesugárással.
28. A röntgensugárzáshoz hasonló, de erőteljesebb hatást fejt ki a rádium sugárzása. A rádiumot rendszerint platinatűkbe, vagy tubusokba zárva alkalmazzák. Képünkön a rádiumot tartalmazó tűt a beteg orrán lévő daganatba helyezik. A daganatos szövetbe szűrt rádiumos tű rövid idő után gyógyító hatást fejt ki.
29. Ez a daganat kezelés nélkül az egész szervezetet elpusztította volna.
30. Rádium- és röntgenkezelés után viszont a beteg tökéletesen meggyógyult.
31. Vetített szöveg:
Minden esetben a szakorvos dönti el, hogy műtétre, rádium-

- vagy röntgenkezelésre van-e szükség. Sok esetben a gyógy-
módok együttes alkalmazásával érik el a beteg gyógyulását.
32. Az elmúlt népellenes Horthy-rendszerben a rákgyógyítás drága költségeit csak gazdagok tudták megfizetni. A tőkés társadalomban a rákbeteg dolgozó rendszerint elpusztult, mert a burzsoá kormányok nem tartották érdemesnek, hogy pénzt és fáradságot fordítsanak a néptömegek egészség-védelmére.
 33. Ma a rákbeteg dolgozók ezreit mentjük meg az életnek. A nép állama a legfőbb értéknek a dolgozó embert tekinti és ezért milliókat fordít a széleskörű, szervezett rákellenes küzdelemre.
 34. A rákellenes szervezett küzdelemben legfőbb példaképünk a Szovjetunió, amely a világon először vette fel sikeresen a harcot a rosszindulatú daganatok ellen. A szocialista egészségügy abból indul ki, hogy a rosszindulatú daganatokat fejlődésük kezdeti időszakban kell felfedezni és gyógyítani. Erre a célra a szocializmus országában hatalmas, a világon egyedülálló egészségügyi hálózatot hoztak létre. A Szovjetunió példája nyomán rendszeresítette népi demokráciánk az úgynevezett rákszűrő vizsgálatokat.
 35. A rákszűrő állomáson szűrővizsgálatra jelentkezett betegek csoportját látjuk. A szűrővizsgálat abból áll, hogy a 35 éven felüli embereket még akkor is, ha egyébként semmi panaszuk nincs — rendszeres időközökben megvizsgálják.
 36. Erre a lapra jegyzik fel az ismételt vizsgálatok eredményeit is.
 37. A vizsgált egyén jelentkezési lapot kap, amelyre azt is felírják, hogy mikor kell újra jelentkeznie. A beteg jelentkezési lapján ugyanaz a dátum szerepel, mint a jelentkezési lapján.
 38. Így azután, amikor a beteg újra jelentkezik, a személyi lapot is gyorsan meg tudják keresni a sokezer karton közül.
 39. A vizsgálatra kerülő egyént az orvos alaposan kikérdezi esetleges panaszairól, régebbi betegségeiről.
 40. Ezután kerül sor az alapos vizsgálatra. Minden daganatos megbetegedést azonnal jelentenek a Rádium és Röntgen Intézetnek.
 41. A rák-gyanús daganat szövetét laboratóriumi vizsgálatnak vetik alá. Képünk azt az eljárást mutatja, amikor a daganat szövetéből finom műszerrel metszetet készítenek.
 42. A daganatból készült metszetet különböző vegyi eljárásokkal megfestik. A festett metszetet mikroszkóp alá helyezik, amely sok tízezerszeres nagyításban mutatja meg a daganat

szövetét. Így azután a szakértő meg tudja állapítani, hogy rákos megbetegedésről van-e szó. A rákos beteget azonnal megfelelő kezelésben részesítik.

43. A rákellenes küzdelemben igen fontos a felvilágosító munka. A Horthy-rendszer szándékosan tartotta tudatlanságban egészségügyi téren is a néptömegeket, hiszen a rák tömeges gyógyításához szükséges anyagi eszközöket az uraknak eszük ágában sem volt erre a célra fordítani. Népi demokráciánk egészségügyi kormányzata viszont a rákról szóló füzetekkel, plakátokkal, ismeretterjesztő előadásokkal világosítja fel dolgozóinkat. Az a célunk, hogy minél szélesebb tömegek ismerkedjenek meg a rákkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókkal és minél többen jelentkezzenek az ingyenes rákszűrő vizsgálatokra!
44. Vetített szöveg:
1938-ban még egyetlenegy rákszűrőállomás sem működött. Ma már 200 szűrőállomás működik az országban — ebből 32 Budapesten. Ezek segítségével több, mint 200 ezer embert vizsgáltunk át.
45. Ötéves tervünk végére, 1954-re, úgy ki fogjuk építeni a rákszűrőállomások hálózatát, hogy lehetővé válik az ország minden felnőtt lakosának rendszeres vizsgálata. Vegyük igénybe mindazokat a vívmányokat, amelyeket népi demokráciánk ezen a téren is nyújtott.
46. Minél többen jelentkeznek rákszűrésre, annál több rosszindulatú daganatot tudunk korai állapotban felfedezni és sikeresen gyógyítani.
47. Korai állapotban ez a veszedelmes betegség, a rák, ma már sikeresen gyógyítható. Saját érdekünkben jelentkezünk rákszűrő vizsgálatra!

A „BESZÉLŐ KÉPEK” 1949., 1950., 1951. oktatási évadban megjelent előadászövegeinek és filmdiasorozatainak címjegyzéke:

SZABAD FÖLD TÉLI ESTÉK:

- A Nagy Októberi Szocialista Forradalom (Sz.—1. sz.)
Képek a szovjet kolhozok életéből (Sz.—2. sz.)
Szovjetúnió, a béke őre (Sz.—3. sz.)
Sztálin élete (Sz.—4. sz.)
Moszkva felé tekint a világ (Sz.—5. sz.)
A szovjet falu kultúrélete (Sz.—6. sz.)
Felszabadult ország — felszabadult nép (Sz.—8. sz.)
Országos Mezőgazdasági kiállítás és Tenyészállatvásár
(Sz.—9. sz.)
Aratás a nagyszénási „Dózsa” termelőszövetkezetben
(Sz.—10. sz.)
Boldog jövőnk — ötéves tervünk (Sz.—11. sz.)
800 millió ember a békéért (Sz.—12.)
A koreai nép harca a szabadságért (Sz.—13. sz.)
Második parasztküldöttségünk útja a Szovjetúnióban (Sz.—14. sz.)
Képek néphadseregünk életéből (Sz.—15. sz.)
Fekétől a traktorig (Sz.—16. sz.)
Hogyan él a péri „Micsurin” termelőcsoport parasztsága
(Sz. 17. sz.)
Hogyan él a kistormási „Dózsa” termelőszövetkezet parasztsága
(Sz.—18. sz.)
A gyapottermelés (Sz.—19. sz.)
Zöld futószalag (Sz.—20. sz.)
Sport: egészségvédelem (Sz.—21. sz.)
Tartsuk tisztán házunk táját (Sz.—22. sz.)
A legfontosabb növényápolási munkák (Sz.—23. sz.)
Látogatás a kiskirálysági „Ifjú Gárda” termelőszövetkezetben
(Sz.—24. sz.)
Bányász munka, szép mesterség (Sz.—25. sz.)
Erdőgazdaságunk (Sz.—26. sz.)
A talaj szerkezete és élete (Sz.—27. sz.)
A nép fiai a hadseregben (Sz.—28. sz.)
Hogyan védekezzünk a tüdővész ellen (Sz.—29. sz.)
Épül a földalatti gyorsvasút (Sz.—30. sz.)
Amit a rákbetegségről mindenkinek tudnia kell (Sz.—31. sz.)

Képek a Szovjetúnióból:

Képek a Szovjetúnióból (Szu.—1. sz.)

Tavaszi a kolhozban (Szu.—2. sz.)

Természettudományi:

A csillagos ég (T.—1. sz.)

Az állattenyésztés új útjai (T.—2. sz.)

Micsurin a természet nagy átalakítója (T.—3. sz.)

A növények élete (T.—4. sz.)

A világ, amelyben élünk (T.—5. sz.)

Az ember származása (T.—6. sz.)

Művészet:

A szovjet festőművészet (M.—1. sz.) (Színes üveglapozitív)

Mesék:

Mese az aranykakasról (M.—2. sz.)

A cár és a madár (M.—3. sz.)

Híradó:

Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Pest, Veszprém, Zalamegyei híradó
(H.—1. sz.)

Játék filmek:

Az ezred fia

Mr. Twister

Sztálingrádi csata I—II. rész.

Az ifjú gárda I—II. rész.

Aki a népnek vermet ás

Aktuális:

Május elseje a dolgozók harcos ünnepe (A.—1. sz.)

Magyarország felszabadulása (A.—2. sz.)

Nők harca a békéért (A.—3. sz.)

Ismerd meg hazádat!

Az aggteleki cseppkőbarlang (I.—1. sz.)

A Balaton és környéke (I.—2. sz.)

